

ÇÖLLEŞME/ARAZİ TAHRİBATI VE KURAKLIKLA MÜCADELE RAPORU VE İSTATİSTİKLERİ (2018)

Çölleşme, özellikle kurak, yarı-kurak ve az yağışlı alanlarda, iklim değişiklikleri ile insan faaliyetleri dahil olmak üzere çeşitli faktörlerden kaynaklanan arazi bozulmasını ifade eder. Çölleşme/arazi bozulumu ve kuraklık dünya kara alanlarının % 25'i olan 4 milyar ha alanı, 168 ülkeyi ve 1,5 milyar insanı doğrudan etkilemektedir. Bu nüfusun 250 milyon kadarı ciddi risk altında iken yaklaşık 10 milyon kadarı çölleşme/arazi tahribatı ve kuraklık nedeniyle göç etmek durumunda kalmıştır.

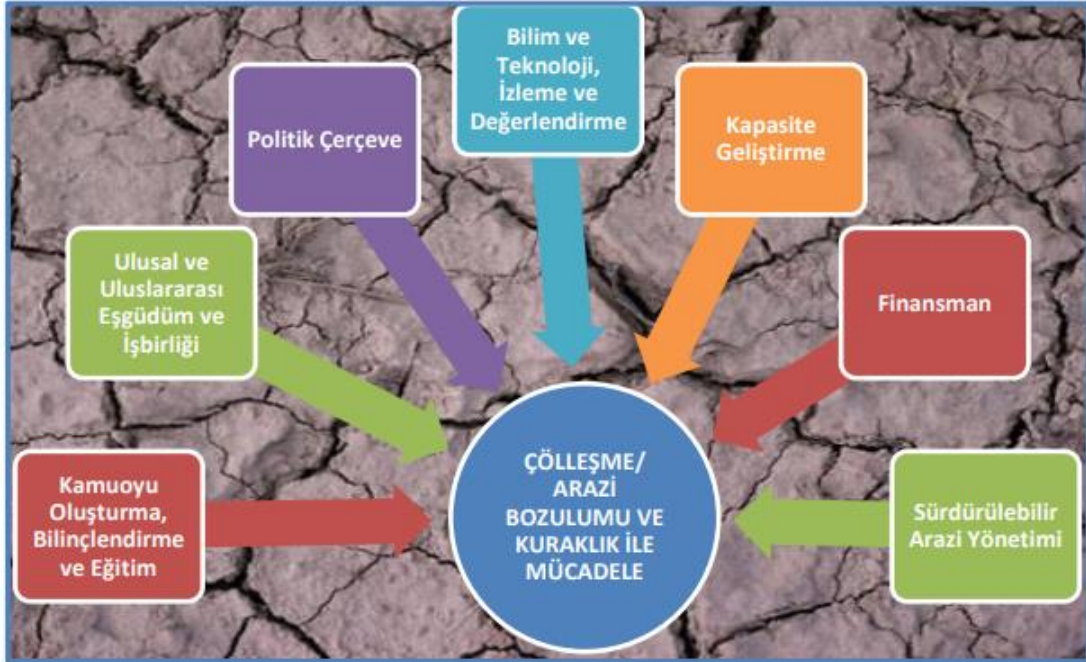
Çölleşme/arazi tahribatı ve kuraklık sebebiyle dünyada her yıl 12 milyon ha tarım arazisi bozulmakta 5,6 milyon ha orman arazisi azalmaktadır.

Türkiye coğrafi konumu nedeniyle kurak bir bölgede yer almaktadır. Bu nedenle ülkemiz doğal olarak çölleşme/arazi tahribatına hassas bir ülkedir. Bu sebepten ÇÖLLEŞME/ARAZİ TAHRİBATI VE KURAKLIKLA MÜCADELE kapsamında birçok çalışmalar yürütülmektedir.

2005 yılından buyana yürürlükte olan "Çölleşme ile Mücadele Türkiye Ulusal Eylem Planı" Birleşmiş Milletler Çölleşme İle Mücadele 10 Yıllık Stratejisi ile uyumlu olarak yenilenmiştir. İlgili tüm kurum, kuruluş, STK ve üniversitelerin katılımıyla Ulusal Eylem Planı hazırlanmış ve 2012 yılında hazırlıklarına başlanmış olan Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi ile birlikte güncellenerek "Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı (2015-2023)" adı altında tek bir doküman haline getirilmiştir.

Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi (2015-2023) 24 Temmuz 2015 Tarihli 29424 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Ayrıca; eylem planı kapsamında kurum/kuruluşların yapmış oldukları faaliyetlerin etkin şekilde çevrimiçi toplanması ve raporlanabilmesi için web tabanlı izleme, değerlendirme ve raporlama sistemi hazırlanmış ve hayata geçirilmiştir. ¹

Kurumların yapmış olduğu çalışmalar 7 başlıkta toplanmış olup aşağıdaki gibi değerlendirilmiştir;

¹ <http://cmusep.cem.gov.tr/>

2018 YILINA AİT ÖZET RAPORU

1.Kamuoyu Oluşturma

(Süreçleri ve aktörleri etkileyerek çölleşme ve arazi bozulumuyla mücadele alanındaki çalışmalarını yaygınlaştırmak, destek ve katkıları arttırmak.)

Eylem 1.1.1.

Çölleşme/arazi bozulumunun yanı sıra tarım arazilerinin, meraların, ormanların ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı konularında kamuoyunu bilgilendirici çalışmaların yürütülmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
1	a	Gerçekleşen ulusal TV programı sayısı	421	Adet
2	b	Gerçekleşen radyo programı sayısı	11	Adet
3	c	Basında ve sosyal medyada yayımlanan makale sayısı	16.323	Adet
4	d	Hazırlanan afiş/poster/broşür sayısı	71	Adet
5	e	Camilerde konu ile ilgili gerçekleştirilen hutbe/vaaz sayısı	4	Adet
6	f	Yayınlanan kamu spotu sayısı	30	Adet

Eylem 1.2.1.

Çölleşme/arazi bozulumuna neden olan doğal kaynak kullanım alışkanlıklarının belirlenmesi; bu kaynağı kullanan toplulukların doğal kaynaklarla olan ilişkilerinin ve sosyo ekonomik durumlarının raporlanması; çölleşmenin ekonomi üzerine olan etkisinin değerlendirilmesi; süreçlerin cinsiyet üzerine etkilerinin ortaya konulması (Türkiyede Çölleşme/arazi Bozulumu Raporu) ve bulgular doğrultusunda çölleşme/arazi bozulumunu engellemek amacıyla yenilikçi bakış açıları ve teknikler içeren bir stratejinin geliştirilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
7	a	Türkiyede Çölleşme/Arazi Bozulumu Raporu	1	Sayı

Eylem 1.2.2.

Belirlenecek strateji doğrultusunda ormanların, tarım ve mera arazilerinin sürdürülebilir kullanımı ile toprak ve su kaynaklarının korunmasına yönelik bilinçlendirme çalışmalarının kadınları da hedef alacak şekilde gerçekleştirilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
8	a	Tarımsal danışmanlık hizmeti verilen çiftçi/ işletme sayısı	75.897	Adet
9	b	Korumalı tarıma yönelik eğitim verilen tarımsal işletme sayısı	202	Adet
10	c	İyi tarım uygulamaları ve organik tarım konularında eğitime katılan kişi sayısı	24.348	Kişi

11	d	Tarımsal yenilik ve bilgi sistemi kapsamında çiftçilerin problemlerini gidermeye yönelik proje sayısı	5	Adet
12	e	Entegre biyolojik mücadele konularında uygulamalı Tarla Okullarında eğitim alan kadın ve erkek çiftçilerin sayısı	14.196	Kişi
13	f	Çayır ve meralardaki tahribatın azaltılması konusunda eğitim alan sürü yönetim elemanlarının sayısı	4.410	Kişi
14	g	Organik gübre kullanımına yönelik eğitimlerin sayısı	23.397	Kişi
15	h	Suyun bilinçli kullanımı konusunda eğitim verilecek çiftçilerin sayısı	7.693	Kişi
16	k	Orman alanlarının sürdürülebilir kullanımı için toprak ve su kaynaklarının korunmasına yönelik bilinçlendirme eğitimi verilen köylü sayısı	243.666	Kişi

Eylem 1.3.1.

Sivil toplum kuruluşlarının, bilim ve teknoloji kurumlarının ve özel sektörün çölleşme/arazi bozulumu konularında ulaştığı insan sayısının kampanya ve projeler aracılığıyla artması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
17	a	STK, BTK ve özel sektör tarafından gerçekleştirilen kampanya ve projelerin sayısı	12	Adet

Eylem 1.4.1.

Çölleşme/arazi bozulumuyla mücadele süreçlerinin örgün ve yaygın eğitimde daha etkin işlenmesi için öğretmenlerin kullanabileceği destek materyallerinin hazırlanması ve ilköğretim ders kitaplarının arka kapaklarında çölleşme/arazi bozulumuyla mücadele konusunda görsellere yer verilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
18	a	Üretilen eğitim destek materyalleri sayısı	20	Adet

Eylem 1.4.2.

Çölleşme/arazi bozulumuyla ilgili üniversitelerde ders veren öğretim üyelerine yönelik bir bilgilendirme programının hayata geçirilmesi ve konunun önemi ile dünyada ve ülkemizde uygulanan yenilikçi yaklaşımları öğrencilere aktarmalarının sağlanması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
19	a	İşbirliği yapılan üniversitelerin sayısı	1	Adet

2.Ulusal ve Uluslararası

(İlgili ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar arasında etkin iletişim, eşgüdüm ve koordinasyonu sağlamak; uluslararası kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları ve TİKA vasıtasıyla, başta Afrika, Orta Doğu ve en az gelişmiş ülkeler olmak üzere çölleşme ve arazi bozulumundan etkilenen ülkelerle etkin işbirliği ve ortaklık yapmak.)

Eylem 2.1.1.

Rio sözleşmelerinin Türkiye'de etkin şekilde uygulanabilmesi ve aralarındaki sinerjinin sağlanabilmesi için Ulusal Kapasite Eylem Planında belirtilen mevzuat değişikliklerinin ve kurumlar arası iletişim/koordinasyon mekanizmalarının hayata geçirilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
20	a	UKEP önceliklerinin entegre edildiği çalışma sayısı	47	Adet

Eylem 2.1.2.

Çölleşme/arazi bozulumu konusunda geliştirilen plan, program ve projelerde Rio sözleşmeleri öncelik ve bakış açısının göz önünde bulundurulması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
21	a	Rio sözleşmelerini dikkate alan plan/proje sayısı	2	Adet

Eylem 2.2.1.

Afrika, Orta Asya, Orta Doğu, Balkanlar ve Kafkasya ülkelerine yönelik, çölleşme/arazi bozulumu, kuraklık, korumalı tarım, organik tarım, su hasadı gibi konularda kapasite artırımı ve teknik işbirliği desteklerinin artırılması; ikili işbirliği anlaşmaları, karma ekonomik komisyon protokolleri ve iyi niyet anlaşmalarının imzalanması ve bu ülkelerle işbirliği projelerinin hayata geçirilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
22	a	Gerçekleştirilen uluslararası eğitimlerin sayısı	19	Adet
23	b	Eğitim alanların sayısı	475	Kişi
24	d	Ülkelerle imzalanan anlaşmaların sayısı	6	Adet
25	e	FAO Türkiye Ortaklık Programı kapsamında gerçekleştirilen projelerin sayısı	1	Adet

Eylem 2.2.2.

Birleşmiş Milletler teşkilatı başta olmak üzere uluslararası kuruluşlarla çölleşme/arazi bozulumu konusunda işbirliklerinin geliştirilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
26	a	İşbirliği yapılan kuruluşların sayısı	7	Adet

Eylem 2.2.3.

Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi çerçevesinde yürütülen uluslararası süreçlere, toplantı ve forumlara aktif olarak katılım ve katkı sağlanması, önemli toplantılara ev sahipliği yapılması ve konuyla ilgili kurumların Türkiye'de ofis/temsilcilik açmasının teşvik edilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
27	a	Katılım sağlanan COP, CST ve CRIC toplantılarının sayısı	1	Adet
28	b	Ev sahipliği yapılan toplantı ve konferansların sayısı	1	Adet

3.Politik Çerçeve

(Çölleşme ve arazi bozulumuyla mücadeleyi destekleyici siyasal ve hukuksal ortamı hazırlamak.)

Eylem 3.1.1.

Çölleşme/arazi bozulumuyla mücadele önceliklerinin ulusal ve bölgesel kalkınma planları ve sektörel programlar içerisinde yer almasının sağlanması, bu kapsamda ÇEM uzmanlarının ilgili planlama çalışmalarını takip etmesi ve katkı vermesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
29	a	Çölleşme/arazi bozulumuyla mücadele önceliklerini dikkate alan planların sayısı	3	Sayı

Eylem 3.1.2.

Çevre etki değerlendirme ile çevre düzeni planlarında ve bütünlük kıyı yönetimi çalışmalarında çölleşme/arazi bozulumuyla mücadele önceliklerinin yer alması; sektörel yatırımlar kapsamında gerçekleştirilen toprak koruma projelerinin arazi bozulumu önceliklerini içermesinin sağlanması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
30	a	Kurumlararası düzenleyici protokoller ve/veya resmi yazıların sayısı Faaliyet sayısı	5	Adet

Eylem 3.2.1.

Çölleşme/arazi bozulumuyla mücadele konusundaki hukuki, mali ve sosyo-ekonomik engellerin belirlenmesi amacıyla özel ihtisas ve çalışma gruplarının kurulması, faaliyete geçirilmesi ve çalışma sonuçlarının raporlanması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
31	a	Türkiye de Çölleşme/Arazi Bozulumu Raporu 1 adet	1	Adet
32	b	Kurulan ve faaliyete geçen çalışma ihtisas gruplarının sayısı	1	Adet

Eylem 3.2.2.

Çölleşme/arazi bozulumu konularında karşılaşılan sorunları giderecek mevzuat temelli tedbirlerin hayata geçirilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
33	a	Tarım ve mera arazilerinin amaç dışı kullanımının önlenmesine yönelik mevzuat düzenlemelerinin sayısı	1	Adet

4.Bilim ve Teknoloji

(Uluslararası, ulusal ve bölgesel ölçekte çölleşme ve arazi bozulumuyla mücadele ve kuraklığın tesirlerini azaltma konularında araştırma, teknoloji geliştirme, izleme ve değerlendirme faaliyetleri yürüterek bilgi ve veri üretmek, paylaşmak.)

Eylem 4.1.2.

Orman ekosistemlerinin etkin bir şekilde izlenebilmesi için gerekli teknik, yönetsel ve donanımsal altyapının oluşturulması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
34	d	Orman ekosistemlerindeki odun dışı orman ürünlerin alansal değişimlerinin izlenmesi için envanter takip sistemi kurulması	1.600.000	Ha

Eylem 4.1.3.

Türkiyenin tarımsal veri tabanının oluşturulması ve mera varlığının elektronik ortamda kayıt altına alınması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
35	c	Mera Bilgi Sistemine MERBİS dahil edilen alan büyüklüğü	8.000.000	Ha

Eylem 4.1.5.

Çölleşme/arazi bozulumuyla ilgili gelişmelerin raporlandığı ulusal yıllık değerlendirme raporlarının hazırlanması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
36	a	Yıllık değerlendirme raporları sayısı	2	Adet

Eylem 4.2.1.

İklim değişikliğinin doğal yaşam ortamları, biyolojik çeşitlilik, tarım ve mera arazileri üzerindeki olası etkilerinin ve gerekli uyum önlemlerinin belirlenmesi için araştırma projelerinin hayata geçirilmesi ve sonuçların ilgili kurumlarla paylaşılması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
37	a	Tarım ve mera alanlarında iklim değişikliğine uyum adaptasyon çalışmaları konusundaki araştırma projelerinin sayısı	10	Adet

Eylem 4.2.2.

Ülkemizde çölleşme/arazi bozulumuyla mücadele çerçevesinde gerçekleştirilen iyi uygulamaların belirlenmesi, raporlanması ve paylaşılması. (LADA-Arazi Bozulumunun Değerlendirilmesi ve Sürdürülebilir Arazi Yönetimine İlişkin Desteklerin ve İyi Uygulamaların İzlenmesi Projesi)

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
38	a	En iyi uygulamalar raporu	1	

Eylem 4.4.1.

Tarım arazilerinde toprağın niteliğine, arazinin yeteneğine ve su miktarına uygun ürün deseni, doğru toprak işleme, denetimli sulama ve doğru girdi kullanımı konularında Ar-Ge çalışmalarının genişletilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
39	b	Kuraklığa dayanıklı ürün çeşitleri sayısı	2	Adet
40	d	Su hasadı, teknik ve teknoloji geliştirme çalışmaları sayısı	3	Adet
41	e	Kuraklık ve tuzluluğa dayanıklı, erkenci bitkilerin belirlenmesine yönelik araştırma ve uygulama projelerinin sayısı	13	Adet

Eylem 4.4.2.

Sürdürülebilir Orman Yönetimi (SOY) yaklaşımları, ormanların korunması, bozulan alanların ıslahı ve sürdürülebilir kullanımının geliştirilmesi ile iklim değişikliğine uyum konularında araştırma çalışmalarının yürütülmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
42	a	Kuraklığa dayanıklı türler; fidanlık, tohum araştırma teknikleri; yangın, böcek ve hastalıklarla mücadele; odun ve odun dışı ürünlerin üretiminde biyolojik çeşitlilik ve ekosistem hizmetlerinin geliştirilmesi konularındaki araştırmaların sayısı	8	Adet

5.Yönetmelik Yapılanma

(Kamu ve kamu dışı kurumların etkinliğini artırmak için gereken kapasite geliştirme ihtiyaçlarını tespit etmek ve ihtiyaçları gidermeye yönelik planı hayata geçirmek.)

Eylem 5.1.2.

Çölleşme/arazi bozulumu konusunda kurumların kapasitesinin artırılması için gerekli analizlerin yapılması (Türkiyede Çölleşme ve Arazi Bozulumu Raporu) ve bu doğrultuda bir eğitim programının hayata geçirilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
43	a	Eğitim programlarının sayısı	1	Adet

Eylem 5.1.3.

Çölleşme/arazi bozulumu konularında Türkiye'deki iyi uygulamaların derlenmesi ve sunulması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
44	a	İyi uygulamalar raporu	1	Adet

Eylem 5.2.1.

OSİB ve GTHB bünyesindeki hizmet içi eğitim programlarının sürdürülebilir orman ve arazi yönetimi yaklaşımları açısından geliştirilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
45	a	Eğitim alan personel sayısı	171	Kişi

Eylem 5.2.2.

Sürdürülebilir arazi yönetimi (SAY), sürdürülebilir orman yönetimi (SOY), entegre havza rehabilitasyon planlaması ve bütünlük kıyı yönetimi yaklaşımları konusunda ilgili kamu kurumlarındaki karar vericilere ve teknik personele yönelik kapasite artırımı faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
46	b	SAY/SOY konusunda eğitim alan teknik elemanların sayısı	2	Adet

Eylem 5.2.3.

Ülkemizin taraf olduğu sözleşme, protokol ve anlaşmalar çerçevesinde deneyimlerin paylaşılmasını sağlamak üzere uzman değişim programlarının oluşturulması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
47	a	Değişim programlarına katılım sağlayan uzmanların sayısı	17	Adet

Eylem 5.2.4.

Üniversitelerin ve araştırma merkezlerinin çölleşme/arazi bozulumuyla mücadele konularında araştırma ve teknoloji geliştirme kapasitelerinin güçlendirilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
48	a	Eğitim verilen kurum/ kuruluş sayısı	1	Adet

Eylem 5.3.1.

Çölleşme/arazi bozulumu alanında çalışan ya da dolaylı olarak bu konudan etkilenen STK ve özel sektöre yönelik eğitim ve işbirliği programlarının hayata geçirilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
49	c	Eğitilmeye katılan sulama kooperatif ve birlik temsilcileri sayısı	919	Kişi

6.Finansman

(Çölleşme ve arazi bozulumuyla mücadelede finansman kaynaklarını ve bu kaynaklardan yararlanmanın etkinlik ve verimini artırmak, teknoloji transferinde uluslararası alanda finansmanın eşgüdümünü geliştirmek.)

Eylem 6.1.1.

Orman köylüsünü sosyo-ekonomik yönden kaldırmak amacıyla; gelir kaynakları çeşitliliğini artırmak, istihdam sağlamak ve orman köylüsünün ormana bağımlılığını ve orman üzerindeki baskısını (kayıt dışı kesimler dahil) azaltmak için hibe ve kredi destekleri sağlanması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
50	b	Kredi sağlanan kooperatif sayısı	4	Adet

Eylem 6.1.3.

Tarım arazilerinin (eğimli arazilerdekiler de dahil olmak üzere) sürdürülebilir kullanımı açısından toprağı koruyucu teknik ve uygulamalar ile su ekonomisini gözeterek verimli sulamaya yönelik teşvik ve desteklerin yaygınlaştırılması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
51	a	Basıncılı sulama hizmeti götürülen alan büyüklüğü	86.490	Ha
52	e	Mera ıslah ve amenajman proje desteklerinden faydalanan belediye ve köylerin sayısı	250	Sayı

Eylem 6.1.4.

Sürdürülebilir arazi yönetiminde en uygun metod ve teknolojilerin belirlenmesine yönelik araştırmalar ile yeni teknolojilerin uyumlaştırılması için gerekli finansal kaynakların ayrılması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
53	a	Teknoloji uyumlaştırma konusunda ayrılan kaynaklar	240.000	TL
54	b	Araştırmaların sayısı	30	Adet

Eylem 6.2.1.

Uluslararası fon kuruluşlarından mali destek sağlanması için projelerin geliştirilmesi, ortaklıkların kurulması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
55	a	Geliştirilen projelerin sayısı	3	Adet

7.Arazi Yönetimi

(Etkilenmiş ve etkilenmesi muhtemel arazi ve ekosistemlere yönelik iklim değişikliği odaklı, biyolojik çeşitliliği ve ekosistem hizmetlerinin korunmasını entegre eden koruma tedbirleri ve iyileştirme uygulamalarını tespit etmek, sürdürülebilir yönetim mekanizmaları vasıtasıyla hayata geçirmek.)

Eylem 7.3.1.

Erozyon riski açısından önceliğe sahip sahalarda uygun erozyon kontrolü çalışmalarının yapılması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
56	a	Erozyon kontrolü yapılan alan büyüklüğü	86.728	Ha

Eylem 7.3.2.

Meralar ve orman içi meralar için ıslah planlarının hazırlanması, bahsedilen alanlarda ıslah çalışmalarının biyolojik çeşitliliği ve ekosistem hizmetlerini koruyacak şekilde hayata geçirilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
57	a	Islah edilen orman içi mera alanı büyüklüğü	20.518	Ha
58	b	Islah edilen mera alanı büyüklüğü	267.329	Ha

Eylem 7.3.3.

Doğal kaynakların sürdürülebilir arazi yönetimi ilkeleri çerçevesinde bütüncül ve katılımcı bir yaklaşımla korunması ve geliştirilmesi için entegre havza rehabilitasyon çalışmaları, nehir havzaları yönetim planları ve amenajman planları başta olmak üzere uygulama çalışmalarının hayata geçirilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
59	a	Yürütülen entegre havza rehabilitasyon projeleri sayısı	1	Adet
60	b	Tamamlanan nehir havzası yönetim planları sayısı	9	Adet
61	c	Tamamlanan taşkın yönetim planları sayısı	5	Adet
62	d	Tamamlanan kuraklık yönetim planları sayısı	9	Adet

Eylem 7.3.4.

Tarım arazilerinin ve mera alanlarının sürdürülebilir arazi yönetimi ilkeleri çerçevesinde bütüncül ve katılımcı bir yaklaşımla korunması, geliştirilmesi ve kirliliğin önlenmesi için uygulama çalışmalarının hayata geçirilmesi ve iklim dostu tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
63	c	Sularda tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliğin gözlenme oranı	94	%
64	d	Basınçlı sulama sistemlerine dönüştürülen alan büyüklüğü	90.707	Ha
65	e	Tarım ve mera alanlarında mekanik rüzgar erozyon kontrolü yöntemleri, biyolojik önlemler ve rüzgar perdeleri oluşturulmasına yönelik hazırlanan proje sayısı	2	Adet

Eylem 7.3.5.

Tarım arazileri bazında, doğal varlık ve çevreyle uyumlu ve toprağın niteliği ve arazinin yeteneğine uygun ürün deseni oluşturma çalışmalarının tüm illerde tamamlanması, oluşturulan ürün deseni haritalarının su kısıtı gözetilerek revize edilmesi ve ürün deseni değişikliklerinin özendirilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
----	------	----------	--------	--------

66	b	Gerçekleştirilen paydaş toplantıları sayısı	81	Adet
----	---	---	----	------

Eylem 7.4.01.

Başta kurak alan ormanları olmak üzere, bozulmuş orman alanlarının SOY kriterleri çerçevesinde imar edilmesi, orman alanını artırmak amacıyla uygun tür ve yöntemlerle ağaçlandırma çalışmalarının yapılması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
67	a	Ağaçlandırılan alan büyüklüğü	58.506	Ha
68	b	Rehabilite edilen alan büyüklüğü ha	112.273	Ha

Eylem 7.4.02.

Orman, mera ve diğer alanlarda odun dışı ürün ve hizmetlerin belirlenmesi, faydalanma ve koruma dengesini gözeterek sürdürülebilir kullanım planlarının hazırlanması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
69	b	Çiçek soğanı toplama kotalarının belirlenmesi için Doğal Çiçek Soğanları Uzman Komisyonu toplantılarının sayısı	2	Adet

Eylem 7.4.04.

Sürdürülebilir orman yönetimi için arazi bozulumu ve hidrolojik işlevlerle ilgili göstergelerin, envanter ve değerlendirme yöntemlerinin geliştirilmesi, fonksiyonel amenajman planlarının hazırlanması, orman amenajman planlama kılavuz ve mevzuatında uygun revizyonların yapılması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
70	b	Fonksiyonel planı tamamlanan orman alanı büyüklüğü	334	Ha

Eylem 7.4.07.

Ekolojik karakteri kısmen ya da tamamen bozulmuş sulak alanlarda örnek ekolojik iyileştirme ve restorasyon çalışmalarının yapılması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
71	a	Sulak alanlarda ekolojik restorasyon ve iyileştirme çalışmaları sayısı	1	Alan sayısı

Eylem 7.5.1.

Orman alanlarını ve ulusal korunan alanlar sistemi içinde yeterince temsil edilmeyen ancak, karbon tutma ve uyum yönünden önem arz eden deniz, kıyı alanları, nehirler, turbalıklar, ve diğer yaşam ortamlarını (habitattlar) içeren yeni korunan alanların ilan edilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
72	a	Yeni ilan edilen korunan alan sayısı	36	Adet

Eylem 7.5.2.

Başta ormanlar olmak üzere doğal ekosistemlerde ve üretim alanlarında karbon tutmaya yönelik model çalışmalarının hayata geçirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yönelik yol haritasının oluşturulması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
73	c	Sulak alan ekosistemlerinde örnek çalışmaların sayısı	1	Adet
74	e	Toprakta tutulan karbon ölçme yöntemi araştırma çalışmaları sayısı	7	Adet

Eylem 7.5.3.

İklim dostu tarım uygulamalarının (malçlama, azaltılmış toprak işleme, bozulmuş arazilerin ıslahı, gelişmiş gübre yönetimi) emisyon azaltım hedefleri gözetilerek modellenmesi ve tarım ve mera arazilerinde yaygınlaştırılması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
75	a	Uygulama yapılan tarım arazisi büyüklüğü	15	Ha
76	b	Konya Havzası model çalışması kapsamında tarım arazilerinde tutulan karbon miktarı	217.076	CO2 eq ton
77	c	Konya Havzası model çalışması kapsamında mera arazilerinde tutulan karbon miktarı	965.044	CO2 eq ton

Eylem 7.6.3.

Korunan alan tanımlarının gözden geçirilmesi ve geliştirilmesi; farklı bozkır tiplerinin koruma ağı içerisinde temsil edilmesinin sağlanması ve korunan alanlarda yönetim planlarının yapılması.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
78	a	Uzun devreli gelişme planı tamamlanan korunan alanların sayısı	35	Adet
79	b	Yönetim planı tamamlanan korunan alan sayısı	49	Adet

Eylem 7.6.4.

Tür Koruma Strateji ve Eylem Planlarının hazırlanması, çölleşme/arazi bozulumuyla mücadele yaklaşımlarının planlara entegre edilmesi ve planların uygulamaya geçirilmesi.

No	Sıra	Gösterge	Miktar	Birimi
80	a	Tür koruma eylem planı sayısı	18	Sayı